

Kvalitetsredovisning förskola

Spånga-Tensta December 2017

stockholm.se

Innehåll

Stadsdelsnämndens sammanfattande analys	4
Utvecklingsområden på stadsdelsnämndsnivå	10
Förslag till kommunfullmäktige 2019	11
Stadsdelsnämndens kvalitetsarbete	12
Kvalitetsarbetets genomförande	12
Strukturella förutsättningar och organisation	14
Kvalitetsindikatorn	14
Stadsdelsnämndsgemensamma insatser	17
Bilagor	18

Stadsdelsnämndens sammanfattande analys

Förvaltningen bedömer att förskolorna sammantaget har uppfyllt nämndmålet för läroplanens målområden. Det samlade resultatet visar också att det finns utvecklingsområden som behöver prioriteras.

Andel förskollärare och kompetensförsörjning

Andelen förskollärare är 34 procent, ett lägre värde än KF:s årsmål som är 41 procent. Sett över tidsperioden 2015 – 2017 har andelen förskollärare dock legat på en jämn nivå med 36 procent 2015 och 35 procent 2016.

Möjliga orsaker till marginella minskningar är pensionsavgångar där det varit svårt att tillsätta förskollärare. En annan möjlig orsak kan även vara att barnantalet sjunker och att man därför avvaktat med rekryteringar. Förskollärartätheten varierar dock mellan enheterna, från 25,2 procent till 41,3 procent. En möjlig orsak till detta är att förskolor med hög förskollärartäthet oftare har lättare att rekrytera eftersom förskollärare ofta vill arbeta tillsammans med andra förskollärare. För att säkerställa läroplanens pedagogiska uppdrag har förskolorna organiserat sig så att i de arbetslag som saknar förskollärare ansvarar utvecklingsledare, pedagogista eller förskollärare från annan avdelning för planering och uppföljning av de målstyrda processerna. Dessa arbetslag följs även särskilt upp av förskolans ledning.

Förvaltningen arbetar vidare med strategin för att öka andelen förskollärare och för att stärka förskollärarnas yrkesroll. Introduktionsåret, som följer skolverkets riktlinjer, för nyutexaminerade förskollärare fortsätter. Målet med introduktionsperioden är att under ett år stödja den nyutbildade förskolläraren i sitt arbete. Introduktionens syfte är att utveckla förståelsen för förskolan som arbetsplats och dess roll i samhället. Som en utvecklingsmöjlighet erbjuds alla nyanställda förskollärare med tidigare erfarenhet ett temaår som förskolans huvudmentorer ansvarar för. Syftet med detta är att skapa ett sammanhang och få kunskap om hela förskoleverksamheten i stadsdelen.

PAS har genomfört en enkät till nyanställda förskollärare i Stockholms stad. Enkäten innehåller ett antal påståenden kring bland annat rekrytering och introduktion. Svarsalternativen är från

1 – 5 där 1 innebär instämmer inte alls och 5 innebär instämmer helt. Resultatet för Spånga-Tensta och påståendet *I stadsdelen finns ett tydligt introduktionsprogram* visar ett medelvärde på 4,7. Vilket vi tolkar som ett gott resultat utifrån arbetet med strategin.

I stadsdelens finns idag sammantaget 54 VFU studenter. En VFU – dag anordnades i syfte att ge studenterna en inblick i förskolläraryrollen i Spånga - Tensta och få möjlighet att träffa andra studenter, stadsdelens huvudmentorer och stadsdelens VFU – samordnare.

Stadsdelen erbjuder studenter som går sin sista termin en timanställning om max 15 timmar/vecka vilket har visat sig vara en rekryteringsbas då flertalet gått vidare till tillsvidare anställningar.

Pedagogernas och vårdnadshavarnas bedömning

Det område inom kvalitetsindikatorn som ökat mest sedan föregående år är pedagogiska miljöer och material. Enheternas bedömningar ligger på en högre nivå än föregående år hos sex av sju enheter. I jämförelse med frågan *Jag upplever att den pedagogiska miljön på mitt barns förskola uppmuntrar till lek, utveckling och lärande* i årets förskoleundersökning ligger alla enheter på ett ökat resultat. Här ökade vårdnadshavarnas nöjdhet ökade med fyra procentenheter från 2016.

Stadsdelens fleråriga satsning på höstseminarier med fokus på pedagogiska miljöer har gett bra resultat. Alla enheter har fortsatt sitt arbete med att utveckla och skapa miljöer som inbjuder till lek, lärande och utforskande. Några enheter har utarbetat checklistor med basmaterial för att skapa en likvärdighet i miljö och material, detta kommer förskolorna arbeta vidare med. Något att utveckla vidare är hur pedagogerna skapar miljöer där material är tillgängligt för alla, vilket idag upplevs som en svårighet ur en säkerhetsaspekt beroende på barnens åldrar. Ett annat fortsatt utvecklingsområde för pedagogerna är att arbeta vidare med hur man kan förändra den pedagogiska miljön för att utmana barnen till ett utforskande och undersökande.

Vårdnadshavarna är som helhet nöjda med sitt barns förskola. Nöjdheten har ökat med sex procentenheter under tre års tid. Resultatet på årets förskoleundersökning visar att det arbete som gjorts för att förtydliga läroplanens målområden för vårdnadshavarna har gett effekt. Resultatet för 2017 års förskoleundersökning visar att vårdnadshavarnas nöjdhet ökat inom samtliga områden som omfattar förskolans uppdrag.¹

¹ Se bilaga 1 Sammanfattade områdesresultat förskoleundersökningen 2017

Det finns skillnader mellan de olika enheternas totala resultat och även mellan olika förskoleadresser och avdelningar inom samma enhet. För att bibehålla och öka resultatet och skapa likvärdig kvalitet krävs ett målmedvetet arbete.

Förskoleundersökningen visar även viss skillnad i nöjdheten mellan vårdnadshavare till flickor och pojkar.

I påståendet *Jag upplever att mitt barn använder digitala verktyg/hjälpmiddel i sitt lärande* är skillnaden sex procentenheter mellan vårdnadshavare till flickor respektive pojkar, (67 procent mot 61 procent).

Orsaken till dessa skillnader är något som behöver diskuteras vidare i stadsdelsområdets förskolor.

Det finns viss skillnad i mellan enheternas resultat i WKI och förskoleundersökningen. Vårdnadshavarna uttrycker ofta en större nöjdhet jämfört med vad pedagogerna ger uttryck för i sina självvärderingar. Ett utvecklingsområde är att sammankoppla och analysera dessa resultat för att få en mer heltäckande bild av måloppfyllelsen.

Normer och värden

Förskolorna arbetar utifrån ett inkluderande synsätt där varje barns egna behov integreras i det pedagogiska arbetet. Arbetslagens MoRs, mål och resultatstyrning, uppföljningar visar dock viss svårighet att inkludera alla barn. Det är svårt att utläsa hur involverade och delaktiga barnen är i de olika läroprocesserna till exempel naturvetenskap eller matematik. Det är ett fortsatt utvecklingsområde att diskutera barns inkludering eftersom olika faktorer påverkar pedagogernas bedömning av barns inkludering.

Ett led i arbetet med barns inkludering är att stödteamets tal- och specialpedagog och förskolepsykolog genomfört utbildningar inom bland annat TAKK (Tecken som Alternativ och Kompletterande Kommunikation). Arbetslag som använt sig av TAKK har sett en positiv språkutveckling hos barnen, som kan bero på att alla får tillgång till ett gemensamt språk. Stödteamet har utformat ett gemensamt material för kartläggning av barn med särskilda behov där två förskolor kommer vara piloter under 2018. Förskolans stödteam har även genomfört föreläsningar, konsultationer och handledning till förskolans personal.

Förskolorna har enligt skollagen uppdraget att främja likabehandling och motverka kränkningar och diskriminering.

Utifrån detta tar alla förskolor fram en egen plan för arbete inom området, likabehandlingsplan eller plan mot diskriminering och kränkande behandling. Planerna utvärderas och omarbetas årligen för att uppfylla aktuell lagstiftning.

Under hösten 2017 genomfördes en heldag med uppföljning av enheternas likabehandlingsarbete. Antalet anmälningar om kränkande behandling inom förskolan har ökat, detta kan vara en följd av att förskolorna arbetat med och tydliggjort rutinen kring anmälan om kränkande behandling.

En enhet har involverat vårdnadshavarna i arbetet med likabehandlingsplanerna genom att de deltar i revideringen av dokumentet och de synpunkter som lämnas bifogas som bilaga till likabehandlingsplanen.² Vårdnadshavare har även tillsammans med sitt/sina barn deltagit i en kartläggning av miljön. Barnen får inflytande och görs delaktiga genom ett frågeunderlag där frågor finns kring deras upplevelse av miljön på förskolan och om det finns platser de inte vill vara på och orsaken till detta.³ Även detta bifogas som bilaga till planen.

Två enheter deltog med pedagoger och förskolechefer under läsåret 2016 – 2017 i fortbildning via Stockholms universitet, ”Motverka rasism och främlingsfientlighet i skola och förskola”.

Fortbildningens slutuppgift mynnade hos en enhet ut i en detaljerad plan för likabehandlingsarbetet i enheten. Det skapades även ett årshjul för arbetet med plan mot diskriminering och kränkande behandling.⁴

Utveckling och lärande

Förskolorna har fortsatt arbetet med att utveckla sina pedagogiska miljöer. Flera enheter har utarbetat checklistor med basmaterial som ska finnas på varje avdelning. Detta för att bidra till en likvärdighet.

För att utmana barns språkutveckling har pedagogerna arbetat språkutvecklande och med olika uttrycksmedel. Att medvetet benämna och konkretisera ord och begrepp tillsammans med barnen i olika situationer lägger grunden för en god språkutveckling.

Enheterna arbetar utifrån stadsdelens språkprogram.

Enheterna besöker biblioteken och bokbussen där barnens ges inflytande över den litteratur som lånas med till egna förskolan.

Läsombud finns på enheterna och de har gjort pedagogerna mer medvetna om hur de kan arbeta med böcker på olika sätt och att de

² Se bilaga 2 Information: ”Till vårdnadshavarna inför revidering av Likabehandlingsplan 2017”

³ Se bilaga 3 Arbetsmaterial: Likabehandlingsplan med barnen

⁴ Se bilaga 4 Läsårsplanering utifrån Likabehandling

kan använda sig utav olika sorters böcker. Under året har läsombuden utbildats genom läsombudscirklar på biblioteket. Några av enheterna har haft författarbesök vilket har lett till att barnen skapat egna böcker. Barns olika modersmål lyfts på olika sätt och det skapar en stolthet över det egna språket och väcker nyfikenhet och intresse hos andra barn. En enhet deltar med alla sina förskollärare i läsluft och en av förskollärarna har utbildats till handledare inom området.

62,3 procent av pedagogerna i stadsdelsområdets förskolor har ett annat modersmål än svenska. Detta är en styrka i förskolornas arbete med språkutveckling och modersmål men förvaltningen har samtidigt en utmaning i att stärka pedagogernas utveckling inom det svenska språket.

Enheterna har kommit olika långt i sitt arbete med digitaliseringen. En kartläggning gällande pedagogernas digitala kompetenser har påbörjats, denna påvisar att det finns variationer i pedagogernas kunskaper och kompetenser. För att öka pedagogernas kunskaper har enheter använt sig av workshops där pedagoger lär av varandra. Några enheter har under året satsat på inköp av digitala verktyg men tillgången ser olika ut på olika enheter. Enheterna har arbetat med olika lär appar, QR koder och analog programmering. Digitaliseringen är ett fortsatt utvecklingsområde.

Stadsdelens förskolor har startat upp ett gemensamt tema, *Vad kan barns möte med konst tillsammans med naturvetenskap bli?* Syftet med ett gemensamt tema är att bygga en gemensam pedagogisk plattform, med ett helhetsperspektiv utifrån läroplansområdena och att utveckla arbetet med projekterande förhållningssätt, med pedagogisk dokumentation som verktyg. Temat ska även verka för att skapa en likvärdighet inom stadsdelens förskolor och bidra med ökade kunskaper kring alla läroplansområden. Ett led i att öka likvärdigheten och ett resultat utifrån uppstarten av det gemensamma temat är att enheterna skapat ett gemensamt enhetsmål till VP 2018, *"Flickor och pojkar utvecklar lärandestrategier, förmågor och kunskaper i utmanande pedagogiska miljöer."*

Barns inflytande

Alla barn har utifrån sina förutsättningar möjlighet till egna val under dagen. Genom arbetet med pedagogisk dokumentation, får barnen inflytande över innehållet i den dagliga verksamheten.

Barn och pedagoger reflekterar tillsammans kring bland annat pågående projekt. Reflektionerna kan se olika ut beroende på innehåll i projekten och barnens åldrar. En enhet har uppmärksammat att fysiska ting som är kopplade till projekten fördjupar och förbättrar de yngsta barnens reflektioner. Projektörer används för att titta på bilder och filmer från pågående projekt, även detta för att förstärka reflektionen och för att alla barn ska göras delaktiga i samtalet. Barnen är med och påverkar den pedagogiska miljön och det material som finns på avdelningen.

Förskola och hem

Samverkan med vårdnadshavarna har varit ett utvecklingsområde och enheterna har hittat nya former för att nå fler vårdnadshavare genom bland annat drop in frukost och öppna föräldradialoger kopplat till förskolans uppdrag. Förskolorna har även fortsatt sitt arbete med workshops, föräldramöten och föräldradialoger. Alla förskolor erbjuder vårdnadshavarna utvecklingssamtal.

Många av stadsdelsområdets förskolor arbetar med föräldraaktiv inskolning, en metod för en god kontakt mellan förskola och hem. Vårdnadshavarna får insyn i verksamheten och får möjlighet att bekanta sig med andra vårdnadshavare, vilket skapar delaktighet. Förskolorna delger vårdnadshavarna information kring förskolan, dess verksamhet och aktiviteter genom bland annat informationsbrev. Utveckling av rutiner för information till hemmen är ett arbete som ständigt pågår. Den dagliga kontakten vid lämning och hämtning är viktig för utbyte av information mellan förskola och hem.

Förskolorna arbetar systematiskt med att ta emot synpunkter och klagomål från vårdnadshavarna. Dessa följs löpande upp av respektive enhet.

Enheter som lagt ned extra tid på att förklara och påvisa lärolansuppdraget för vårdnadshavarna har en högre svarsfrekvens och en ökad nöjdhet i årets förskoleundersökning.

89 procent av vårdnadshavarna känner sig välkomna att ställa frågor och lämna synpunkter på verksamheten och 83 procent upplever att de har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten. Det påstående som ökat allra mest i årets förskoleundersökning är vårdnadshavarnas upplevelse av att mitt barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs. Resultatet på påståendet har ökat med sju procentenheter under tre års tid.

Samverkan med skolan

Stadens riktlinjer följs för samarbete mellan förskola – skola. Enheterna beskriver att samarbetet med skolan fungerar, men behöver utvecklas och förstärkas. Samarbetet fungerar oftast bäst med de närliggande skolorna. Överlämningssamtal och skolbesök genomförs. Vårdnadshavarna får information om hur och när de ska söka skola för sina barn. Förskolan överför information och dokumentation av förskolans pedagogiska arbete samt barns behov och lärande i dialog med vårdnadshavarna. Samarbetet med skolorna kan se olika ut. Några förskolor har besökt skolorna som en första kontakt och barnen har deltagit i aktiviteter som skolan bjudit in till. En enhet har haft besök av tidigare förskolebarn detta för möjligheten att ställa frågor om skolan och för att skapa trygghet inför skolstarten.

Utvecklingsområden på stadsdelsnämnds nivå

Gemensamt tema, förutom att skapa en likvärdighet förskolorna emellan är syftet med temat att utveckla det projekterande arbetssättet där läroplanens alla delar ryms samt den pedagogiska dokumentationen. Temat ska även stärka förskolornas arbete med konst, skapande, naturvetenskap och teknik. Det gemensamma temat ska även öka samarbetet mellan förskolorna och utveckla nya samverkansformer för att delge varandra kunskaper och sprida lärande exempel.

Hälsofrämjande livsstil, rapporten Skillnadernas Stockholm, delrapport Förskola - en god investering i jämlika uppväxtvillkor visar att en förskola med goda lärande- och utvecklingsmöjligheter kan bidra till att stärka barnens hälsa både på kort och lång sikt och främja goda skolresultat i framtiden. Det finns också ett tydligt samband mellan fysisk aktivitet, bra kosthållning och god hälsa. I förvaltningens stadsdelsområden finns skillnader vad gäller exempelvis tandhälsa, kunskaper om kost och dess påverkan. För att minska dessa skillnader och är förskolorna en viktig del.

Digitaliseringen, fortsatt satsning och fokus på området. Även här behöver en likvärdighet mellan förskolorna skapas.

Jämställdhet, årets förskoleundersökning visar på skillnader i nöjdheten hos vårdnadshavare till flickor och pojkar. Ett medvetet

jämställdhetsarbete påverkar flickor och pojkars lika möjligheter att utmana sina intressen och förmågor. Årets förskoleundersökning visar en viss skillnad i nöjdheten mellan vårdnadshavare till flickor och pojkar. Orsaken till dessa skillnader är något som behöver diskuteras vidare i stadsdelsområdets förskolor. Jämställdhet är ett utvecklingsområde för stadsdelens förskolor och det finns ett behov av kompetenshöjande insatser.

Samverkan med vårdnadshavare, enheterna fördjupar och utvecklar sin samverkan och sitt samarbete med vårdnadshavarna. Syftet är att skapa delaktighet, inflytande och en djupare förståelse för förskolans mål och uppdrag.

Förslag till kommunfullmäktige 2019

Vi ser positivt på att staden nu förbereder uppdragsutbildning från barnskötare till förskollärare i stadens regi, då behoven av förskollärare inom de närmsta åren inte täcks av tillgång till befintliga eller nyutexaminerade förskollärare. Dock är det viktigt hur platserna fördelas utifrån stadsdelarnas behov och förskollärartäthet. Önskvärt är om även innehållet i utbildningen kan påverkas utifrån Stockholms varierade demografi. I socioekonomiska områden kan vissa områden i utbildningen behöva förstärkas. En utveckling och fördjupning av barnskötarnas kompetens är också ett viktigt område.

En förskola av god kvalitet är något alla barn ska ha tillgång till men särskilt viktigt är det i socioekonomiskt svaga områden. En förskola av god kvalitet innebär en hög förskollärartäthet och skickliga förskollärare som är rustade för sitt uppdrag. I rapporten Skillnadernas Stockholm, delrapport Förskola - en god investering i jämlika uppväxtvillkor lyfts det att det generellt sett bör finnas en högre andel förskollärare i socioekonomiskt svaga områden. En av Spånga – Tenstas fortsatta utmaningar är att öka andelen förskollärare. Som ett led i detta föreslås att staden gör en utredning för att ta reda på viktiga faktorer som avgör om en förskollärare vill arbeta i socioekonomiskt utsatta områden.

I och med en reviderad läroplan ställs krav på kompetensutveckling för förskollärare kring undervisningsbegreppet, förskollärarens ledarskapsroll i arbetslaget och förskollärarens profession. Detta arbete är påbörjat men bör fortsätta, delar av detta kan vara stadsövergripande i kombination med arbete inom den egna stadsdelen.

Digitaliseringen – fortsatt gemensamma satsningar på kompetensutveckling och verktyg för att genomföra den fortsatta digitaliseringen inom förskolan. Detta för att skapa en likvärdighet i staden då kompetenser och resurser skiljer sig åt.

Stadsdelsnämndens kvalitetsarbete

Kvalitetsarbetets genomförande

Spånga – Tensta förskolor bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som bygger på stadensledningssystem, ILS. I samband med att enheterna upprättar sina verksamhetsplaner formulerar de enhetsmål och förväntade resultat vilka följs upp i tertiärrapporter, kvalitetsredovisning och verksamhetsberättelsen.

Enheterna upprättar sina verksamhetsplaner utifrån kommunfullmäktiges budget och mål, stadsdelsnämndens mål, läroplan för förskolan, skollag, barnkonventionen samt aktuella utvecklingsområden. Det finns även aktiviteter kopplat till nämndmålen som ska stödja måluppfyllelse.

Kvalitetsindikatorn, WKI, är ett stöd för förskolans personal i bedömningen av arbetslagens förmåga att stödja barns utveckling och lärande utifrån läroplanens områden och mål.

Avdelningschef för förskola har tillsammans med utvecklingsstrateg och verksamhetscontroller genomfört dialoger med samtliga sju enheter där förskolechef, biträdande förskolechef eller pedagogisk utvecklingsledare deltagit. Dessa dialoger samt enheternas kvalitetsredovisningar ligger till grund för årets kvalitetsredovisning.

Uppföljningen av mål och resultatstyrning, MoRS, har bidragit till enheternas bedömning av verksamhetens förmåga att leva upp till läroplanens mål och intentioner. Som underlag för självvärderingen använder enheterna bland annat reflektionsprotokoll, pedagogisk dokumentation, barnintervjuer, observationer, avdelningarnas utvärderingar, sammanfattning av utvecklingssamtal och förskoleundersökningen.

Förskoleundersökningen

Svarsfrekvensen i årets undersökning har ökat med en procentenhet jämfört med 2016 (79 procent mot 78 procent). Vårdnadshavarna i Spånga – Tensta är mer nöjda jämfört med 2016 och vårdnadshavare till pojkar är generellt nöjdare med verksamheten jämfört med tidigare.

Tabellen nedan redovisar en jämförelse över hur index har förändrats sedan 2015 i Spånga-Tenstas kommunala förskolor jämfört med kommunala förskolor totalt i staden.

	Spånga – Tensta 2017	Spånga – Tensta 2016	Spånga – Tensta 2015	Stockholms stad 2017
Utveckling och lärande	82	78	77	83
Normer, värden samt barns inflytande	91	88	86	90
Samverkan med hemmet	87	84	83	85
Kost, rörelse och hälsa	80	77	75	81
Nöjdhet, trygghet och rekommendation, sammanfattande omdöme	88	85	84	87

På två av förskoleundersökningens 29 påståenden/frågor har Spånga-Tenstas kommunala förskolor högts index av alla stadsdelsområden i staden: *Mitt barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs* (82 mot stadens 76) samt *Jag känner mig välkommen att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten* (89 mot stadens 86).

KF-indikator ligger på fortsatt hög nivå, 89 procent. KF-indikator är andelen nöjda (betyg 4+5) svar på frågan Jag är som helhet nöjd med mitt barns förskola och mäts i skalan 1-100. Tabellen nedan redovisar en jämförelse över hur KF-indikatorn utvecklats i Spånga – Tenstas kommunala förskolor under den senaste treårsperioden. Även resultatet för Stockholms stads kommunala förskolor totalt 2017 redovisas.

	Spånga – Tensta 2017	Spånga – Tensta 2016	Spånga – Tensta 2015	Stockholms stad 2017
KF-indikator	89	84	83	88

Strukturella förutsättningar och organisation

Förskoleverksamheten är organiserad i sju geografiska enheter. För att stödja enheternas arbete med barn i behov av särskilt stöd finns samordnare, förskolepsykolog och tal- och specialpedagog.

- Förskoleverksamheten har under året i snitt haft 1815 barn (2016 var siffran 1888 barn), av dessa talar 51,4 procent annat modersmål än svenska.
- Förskoleverksamheten har totalt 353,5 anställda (omräknat i heltidstjänster).
- 34 procent förskollärare
- Andel medarbetare med annat modersmål än svenska: 62,3 procent
- Antal barn per personal: 5
- Antal barn per avdelning: 15,1

Dessa uppgifter bygger på värden i interna uppföljningar per 31 december 2017

Tabell 1. Strukturella förutsättningar och organisation

	2015	2016	2017
Antal barn	1901 st	1815 st	1888 st
Andel förskollärare (räknat på årsarbetare med förskollärarexamen)	33,96 procent	35 procent	34 procent
Barn per personal	5,11	5	5
Barn per grupp	15,5	15	15,1
Andel barn och andel medarbetare med annat modersmål	Barn: 44 procent Medarbetare: 61 procent	Barn: 52,4 procent Medarbetare: 65 procent	Barn: 51,4 procent Medarbetare: 62, 3 procent

Kvalitetsindikatorn

Indikatorn ger en bild av avdelningarnas utvecklingsområden. Pedagogisk dokumentation och reflektionsprotokoll används som stöd i bedömningarna.

Personalens helhetsbedömning av ”förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling ligger på 3,66, ett värde som är lägre än KF:s årsmål som är 3,8. Trots att genomsnittet ökat inom alla fem områden når vi inte KF:s årsmål om 3,8. Möjliga orsaker till detta kan bero på ökad insikt i den pedagogiska bedömningen. En annan orsak kan också vara pedagogernas höga ambitionsnivå vilken gör att de skattar sig lägre än de borde göra.

Förskolechefer och arbetslag har i stort samma syn på de självvärderingar som gjorts. En värdering till nivå 3 eller nivå 5 handla om att arbetslaget tolkat begreppen i WKI på ett sätt som gör att man värderar sitt arbete lägre eller högre än det faktiskt är.

Det arbetslag som ligger på nivå bristfällig upprättar en handlingsplan, vilken följs upp av enhetens förskolechef/pedagogista/biträdande förskolechef. I dialog mellan arbetslaget, förskolechef/biträdande förskolechef/pedagogista kan en justering göras och vid för låg värdering behöver därför ingen handlingsplan upprättas. Enheternas ledning ger feedback till arbetslagen.

Svårigheten att uppnå nivå 5 beror på att arbetslagen har svårt att koppla sitt arbete till teori och forskning. Detta behöver därför utvecklas vidare.

Enheterna har fört diskussioner kring kriterierna för att skapa en samsyn kring dessa och för att skapa en jämnare och mer likvärdig nivå nivå. Enheterna har även lyft områden från föregående år där brister identifierats. Ett exempel är naturvetenskap där pedagogerna inte ansåg att de arbetade med området om det inte använde sig utav NTA – lådorna. Förskolechefen har gjort en annan bedömning och har tillsammans med arbetslaget fört en diskussion kring området naturvetenskap och arbetslaget har fått syn på att de faktiskt gör saker som är naturvetenskap även utan NTA – lådorna.

Nedan redovisas genomsnitt och variation av WKI under en treårsperiod. Materialet är dock inte helt jämförbart över tid eftersom det skedde en förändring 2016, vilket innebar att formuleringarna i indikatorn förändrades och sex nivåer blev fem.

Tabell 1: Pedagogisk miljö

	2015	2016	2017
Genomsnitt	3,56	3,5	3,8
Variation	3,0-4,26	3,21-3,8	3,6-4,1

Kommentar och analys

Pedagogisk miljö och material är det område som ökat mest sedan föregående år. Alla enheter har fortsatt sitt arbete med att utveckla och skapa miljöer som inbjuder till lek, lärande och utforskande. Något att utveckla vidare är tillgängligheten av olika material, vilket ibland upplevs svårt beroende på barnens åldrar och säkerhetsaspekten. Även barnens delaktighet vad gäller utformandet av miljön är något att arbeta vidare med.

Tabell 2: Skapande verksamhet och olika uttrycksformer

	2015	2016	2017
Genomsnitt	3,58	3,47	3,7
Variation	3,2 – 4,10	3,3– 3,7	3,3– 4,0

Kommentar och analys

Värdet har ökat sedan föregående år. Barnen har tillgång till olika material såsom färg, lera, papper, byggmaterial, återvinningsmaterial och naturmaterial. Även uttrycksformer som dans, musik, drama och teater används. Dator och lärplattor används på olika sätt av och med barnen. Enheterna behöver arbeta vidare med pedagogisk dokumentation

Tabell 3: Barns språkliga och kommunikativa utveckling

	2015	2016	2017
Genomsnitt	3,54	3,47	3,6
Variation	3,14– 4,0	3,2–3,64	2,0– 5

Kommentar och analys

Förskolorna stödjer barnens språkliga och kommunikativa utveckling genom bland annat de dagliga samtalen, högläsning, sång, skapande, IKT och berättande.

Genom ett projekterande arbetssätt lyfts nya begrepp. Indelning i mindre grupper skapar tid för barnen att samtala, reflektera och alla kan komma till tals och får känna sig lyssnade till. Även här kommer enheterna arbeta vidare med pedagogisk dokumentation för att ha ännu bättre underlag inför sina reflektionsmöten.

Tabell 4: Barns matematiska utveckling

	2015	2016	2017
Genomsnitt	3,43	3,3	3,6
Variation	3,07– 3,94	3,0– 3,64	3,0–5,0

Kommentar och analys

Värdet har ökat sedan föregående år. Efter föregående års låga resultat har enheterna riktat ett särskilt fokus på matematik.

Matematiken har på ett tydligare sätt integrerats vardagen.

Matematiska begrepp behöver fortsatt fördjupas och på ett tydligare sätt integreras i projektarbeten och i barnens lek. Även här kommer enheterna arbeta vidare med pedagogisk dokumentation för att ha ännu bättre underlag inför sina reflektionsmöten.

Tabell 5: Naturvetenskap och teknik

	2015	2016	2017
--	------	------	------

Genomsnitt	3,39	3,38	3,6
Variation	3,07– 3,89	3,21– 3,8	3,0– 5,0

Kommentar och analys

Enheter beskriver att deras projektarbeten har bidragit till ett ökat resultat inom detta område. Även satsningen på NTA – utbildning har gett effekt. Barn ges möjlighet att utforska och få kunskaper kring naturvetenskap och teknik genom att utforska olika fenomen såsom ljus, odling, vatten och friktion. Barnen har fått möjlighet att prova olika experiment.

Stadsdelsnämndsgemensamma insatser

För att öka likvärdigheten i förvaltningens förskolor har ett antal gemensamma insatser genomförts under året. Det gemensamma temat, *Vad kan barns möte med konst tillsammans med naturvetenskap bli?* är en del av arbetet kring likvärdighet. Utifrån det gemensamma temat och arbetet för likvärdighet skapades ett gemensamt enhetsmål i VP 2018, *"Flickor och pojkar utvecklar lärandestrategier, förmågor och kunskaper i utmanande pedagogiska miljöer."*

Pedagogisk dokumentation, i samband med uppstarten av förskolornas gemensamma tema har intern utbildning i pedagogisk dokumentation genomförts. 45 pedagoger från alla sju enheter har deltagit. Syftet med utbildningen är att få en fördjupad kunskap/insikt/medvetenhet om vad pedagogisk dokumentation kan vara och bli för oss i vårt sammanhang.

Kursen har i första hand riktats till förskollärare och kopplingen till teorier är en stor del av kursen för att utveckla förskollärarnas kompetens i att se att arbetet i förskolan och med pedagogisk dokumentation är nära sammanbundet med teorier

Förskolesummit 2017, vid två dagar deltog ca 70-75 pedagoger från stadsdelen. Något svårt att uppskatta antalet deltagare då pedagoger delade biljetter för att flera skulle få möjlighet att delta. Flera av enheterna har använt sig av de filmade föreläsningarna från Summit och sedan fört pedagogiska diskussioner utifrån dessa.

En arbetalagsledarutbildning för förskollärare har påbörjats på tre av sju enheter. Här deltar 52 förskollärare. Syftet är att stärka förskollärarnas roll och att ge dem verktyg att leda arbetet på avdelningen.

En förskollärare och förskolepsykolog har genomfört fortbildning inom Alla Barn i Centrum (ABC) för pedagoger. Sammanlagt utbildades 27 pedagoger. Cirka 70 pedagoger har utbildats inom

TAKK (tecken som alternativ kommunikation) av stadsdelens tal – och specialpedagog. Föreläsning av stödteamets förskolepsykolog om lågaffektivt bemötande, en enhet deltog. Föreläsning av stödteamets förskolepsykolog om gruppdynamik och pedagogens ledarroll. En enhet deltog.

Medarbetarprogrammet, obligatorisk för alla medarbetare i förvaltningen. Programmet består av fyra moduler, vilka syftar till att ge en ökad förståelse för och kunskaper i rollen som medarbetare.

Innehåll i medarbetarprogrammet:

Modul 1 - Introduktion till utbildningsprogrammet och stadens styrning (halvdag)

Modul 2 - personligt ledarskap (heldag)

Modul 3 – gruppteori och kommunikativa verktyg (heldag)

Modul 4 – konfliktteori och avslut av utbildningsprogrammet (halvdag)

Två pedagoger går pedagogista utbildning via Reggio Emilia institutet.

12 pedagoger har utbildats till läsombud genom biblioteken.

Cirka 28 kockar har utbildats inom vegetarisk, ekologisk och klimatsmart matlagning.

Bilagor

1. Sammanfattade områdesresultat förskoleundersökningen 2017
2. Information: ”Till vårdnadshavarna inför revidering av Likabehandlingsplan 2017”
3. Arbetsmaterial: Likabehandlingsplan med barnen
4. Läsårsplanering utifrån Likabehandling

